

**UCHWAŁA NR XXII/226/2020  
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

**z dnia 30 marca 2020 r.**

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny  
w 2019 r. wraz z wykazem potrzeb na 2020 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 i 1818) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykaz potrzeb na 2020 r. związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

**Tomasz Marcinkowski**

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXII/226/2020  
Rady Miejskiej Inowrocławia  
z dnia 30 marca 2020 r.

## **Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2019 rok**

### **I. Wstęp**

Szczególne znaczenie rodziny w procesie kształtowania się osobowości człowieka, jego samodzielnego funkcjonowania społecznego wymaga, aby w trudnych sytuacjach życiowych, których nie może pokonać, korzystając z własnych sił, środków i zasobów mógł liczyć na wsparcie.

Zakres pomocy dla rodzin niezależnie od rodzaju powinien być dostosowany do indywidualnej sytuacji i nie wykraczać poza przyczyny, które spowodowały zaburzenie jej funkcjonowania.

Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 został przyjęty uchwałą nr XIII/138/2019 Rady Miasta Inowrocławia z dnia 10 września 2019 r. zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi wywodzącymi się z ustaw, uchwały Rady Ministrów oraz prawa miejscowego, a w szczególności z :

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),

- ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),

- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.),

- uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. 2018 poz. 1007)

- uchwały nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start”(M.P. z 2018 r. poz. 514),

- uchwała Nr XXII/219/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 26 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020,

- uchwały nr XXI/201/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025.

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej wskazuje zakres wspierania rodzin przede wszystkim w jej opiekuńczo – wychowawczej roli względem dzieci przez:

- edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach przeżywających trudności,
- zapewnienie dostępu do nieodpłatnych konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, prawnych,
- zapewnienie dzieciom opieki, która gwarantowałaby zaspokojenie potrzeb psychofizycznych i właściwe warunki do prawidłowego rozwoju,
- rozwijanie środowiskowych form pomocy rodzinie,
- doskonalenie kadr pracujących z rodzinami wymagającymi wsparcia.

Praca zawodowych służb socjalnych asystentów rodziny w środowisku, poradnictwo specjalistyczne, organizowanie dzieciom opieki w placówkach wsparcia dziennego, zespoły interdyscyplinarne, monitoring środowisk dysfunkcyjnych, aktywizacja społeczno – zawodowa, organizowanie spotkań, zajęć i wydarzeń na rzecz rodzin mają służyć przede wszystkim przywracaniu samodzielności życiowej.

Zadania z zakresu wspierania rodziny były i są wykonywane przez osoby skupione w poszczególnych komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i tak:

- Terenowych Zespołach Pracy Socjalnej (siedmiu),
- sekcji świadczeń,
- Zespole ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych,
- asystentów rodziny,
- dziale usług opiekuńczych,
- konsultantów: prawnika, pedagoga, psychologa.

Na rzecz inowrocławskich rodzin w ramach współpracy podejmony był szereg działań z innymi podmiotami dla osiągnięcia wcześniej wskazanego celu.

## II. Pomoc materialna

### 1. Zasiłki okresowe

W roku sprawozdawczym pomoc w tej formie stanowiła podstawowe lub uzupełniające źródło środków pieniężnych budżetów domowych dla 997 środowisk. Świadczenia, o których mowa są realizacją obowiązkowego zadania własnego gminy, finansowanego w ramach dotacji celowych z budżetu państwa. Ich wartość jednostkowa ustalana jest jako różnica 50% pomiędzy dochodem własnym rodziny a granicznym, ustalonym przez wymnożenie kryterium na osobę w rodzinie, które wynosiło 528,00 zł miesięcznie przez liczbę osób w rodzinie. Czasookres pobierania tej formy pomocy jest ustalany indywidualnie. Należy zaznaczyć, że do dochodu rodziny nie wlicza się kwot wypłacanych z tytułu świadczeń wychowawczych (500+) oraz z tytułu programu Dobry Start.

Ogółem w 2019 r. wypłacono zasiłki okresowe na kwotę 2 057 309,96 zł dla wszystkich uprawnionych, w tym:

*Tabela nr 1*

Lp.	Wyszczególnienie dotyczy:	Wykonanie wydatków 1.01.- 31.12.2019	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Osób samotnie gospodarujących	700 934,08	389	2 267	389	389
2.	Rodzin *	1 356 375,88	626	3 698	608	2 097
	Razem	2 057 309,96	1 015	5 965	997	2 486

Opracowanie: źródło własne

\*dotyczy wszystkich rodzin, również tych, których strukturę stanowią tylko osoby dorosłe, powyżej 18 roku życia

Z tej formy pomocy skorzystało 626 rodzin, co stanowiło wydatek 1 356 375,88 zł.

Struktura rodzin korzystających w minionym roku z tej formy wsparcia, wychowujących dzieci do 18 roku życia kształtowała się następująco:

*Tabela nr 2*

Liczba rodzin z:					
1 dzieckiem	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci
199	163	81	35	16	2

Opracowanie: źródło własne

Razem w 503 rodzinach wychowywało się 1 000 dzieci do 18 roku życia. Pozostałe 123 rodziny, to rodziny, w których skład wchodzi osoby dorosłe, w tym również pełnoletnie dzieci, które z różnych przyczyn nie posiadały samodzielności finansowej.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że wiele rodzin mimo korzystania z różnorodnych form wsparcia: zasiłków rodzinnych, świadczeń wychowawczych 500+, niekiedy świadczeń alimentacyjnych nadal potrzebują wsparcia materialnego, w tym w formie zasiłków okresowych.

## 2. Zasiłki celowe

Zasiłek celowy jest wsparciem materialnym umożliwiającym zaspokojenie istotnej potrzeby ludzkiej, której sfinansowanie przekracza możliwości osoby czy też rodziny.

Zasiłki o których mowa przyznawane są osobom i rodzinom spełniającym wymogi ustawowe co do przyczyn ubiegania się o ich uzyskanie oraz wielkości dochodów własnych, z przeznaczeniem przede wszystkim na: zakup leków, opału, opłat za zużytą energię elektryczną, gaz, wodę, niekiedy inne niezbędne dobra czy usługi.

Szczegółowe wykonanie świadczeń społecznych w formie zasiłków celowych przedstawia poniższe zestawienie, które obrazuje wszystkie świadczenia udzielone rodzinom i osobom samotnym na przestrzeni roku sprawozdawczego.

*Tabela nr 3*

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2019	Wykonanie wydatków 1.01.- 31.12.2019	Liczba świadczeń	Liczba środowisk
1	Odzież	11 465,00	11 465,00	105	73
2	Zasiłki na leki i leczenie	103 334,68	103 334,68	971	382
3	Zasiłki na żywność	128 575,00	128 575,00	604	455
4	Pomoc mieszkaniowa	330 473,57	330 473,57	2 790	530
5	Zdarzenia losowe	7 450,48	7 450,48	22	14
6	Zasiłki na remont mieszkania	2 540,00	2 540,00	13	12
7	Śniadania w szkole	54 080,00	54 080,00	20 029	196
8	Zasiłki na zakup opału	308 975,00	308 975,00	501	456
9	Opłaty za żłobek, przedszkole	220,00	220,00	2	2
10	Świetlica socjoterapeutyczna	16 561,00	16 561,00	2 366	43
11	Środki higieniczne	24 655,00	24 655,00	582	285
12	Badania profilaktyczne podopiecznych	480,00	480,00	4	4
13	Celowe specjalne	341 158,43	341 158,43	1 223	599
14	Inne	7 874,18	7 874,18	90	77
	Razem:	1 818 193,00	1 818 193,00	30 605	X

Opracowanie: źródło własne

Odzież - ze środków budżetowych udzielono pomocy 73 rodzinom, wypłacono 105 świadczeń na kwotę 11 465,00 zł. W stosowaniu tej formy pomocy posiłkujemy się od wielu lat współpracą z organizacjami pozarządowymi, które trudnią się zbiórką i rozdawnictwem odzieży używanej. Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu jest wiodącym partnerem w jej świadczeniu, co powoduje, że wydatki na tę formę wsparcia są niskie.

Leki i leczenie - w okresie sprawozdawczym 382 rodziny skorzystały z pomocy przeznaczonej na wykup niezbędnych leków, materiałów opatrunkowych, środków pomocniczych. Udzielono 971 świadczeń na kwotę 103 334,68 zł. Liczba osób, która często nie może sfinansować ze środków własnych podstawowych leków jest duża.

Zdarzenia losowe - powstałe w następstwie czynników zewnętrznych, nagłych, powodują niekiedy potrzebę wsparcia rodziny. Kryterium dochodowe nie jest decydujące o możliwości udzielenia wsparcia z tego tytułu, ale rozmiar strat i ich wpływ na możliwość zapewnienia podstawowych potrzeb ludzkich. W 2019 r. przyznano pomoc w tej formie 14 rodzinom, wypłacono 22 świadczenia w łącznej kwocie 7 450,48 zł.

Zasiłki na żywność - żywienie jest podstawową potrzebą ludzką, która w rodzinach o niskich dochodach często nie może być zaspokajana należycie. Z zasiłków skorzystało 455 rodzin, wypłacono 604 świadczenia na kwotę 128 575,00 zł. Dużo większe wydatki na zakup żywności realizowane były w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Pomoc mieszkaniowa - zdarza się, że rodzinom brakuje środków na opłaty mieszkaniowe, są często zadłużone, dlatego udzielana jest im pomoc z przeznaczeniem na opłaty eksploatacyjne (czynsz, woda, gaz, energia), niezależnie od pomocy określanej jako „dodatki mieszkaniowe”. Z zasiłków skorzystało 530 rodzin na kwotę 330 473,57 zł.

Zasiłki celowe specjalne - zapotrzebowanie na zasiłki celowe specjalne nadal jest bardzo duże. Przyznawane są one rodzinom, które nie spełniają kryterium dochodowego, jednak nakładem środków własnych nie są w stanie zaspokoić pilnych, ważnych, uzasadnionych potrzeb życiowych. Pomoc w tej postaci MOPS przyznał 599 osobom, udzielając 1 223 świadczenia na łączną kwotę 341 158,43 zł.

Szczegółowy podział wydatków na tę formę świadczenia przedstawia poniższa tabela.

*Tabela nr 4*

Wyszczególnienie	Kwota świadczenia w zł	Liczba osób	Liczba świadczeń
Leki i koszty leczenia	67 486,17	239	457
Opał	179 600,00	290	307
Żywność	7 776,00	42	45
Odzież	1 640,00	11	13
Energia	10 258,05	55	81
Opłaty mieszkaniowe	51 256,50	118	170
R remont	300,00	2	2
Inne	22 841,61	54	115
Razem:	341 158,43	x	1 190

Opracowanie: źródło własne

Zdecydowana większość objętych świadczeniami specjalnymi to ludzie starsi, pobierający renty i emerytury tak niskie, że nie mają możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb materialnych, jednak 160 stanowiły rodziny o co najmniej 3 osobowym składzie.

### 3. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Tabela nr 5

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2019	Wykonanie wydatków 1.01.- 31.12.2019	Liczba świadczeń	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba osób w rodzinie objętych dożywianiem
1.	Posiłki w szkole	265 000,00	252 143,00	48 016	343	583
2.	Obiady abonamentowe	97 643,00	90 085,00	10 678	78	80
3.	Dożywienie ŚDS	12 000,00	10 271,80	1 771	11	24
4.	Zasiłki celowe*	2 571 357,00	2 498 320,00	6 675	1 420	2 871
	Razem:	2 946 000,00	2 850 819,80	67 140	x	X

\*Liczba zasiłków celowych liczona w okresach jednomiesięcznych.

Opracowanie: źródło własne.

Dzieci i młodzież ucząca się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w czasie trwania roku szkolnego korzystała z pomocy w formie obiadów. Pomoc w formie zasiłków przyznawano tylko wówczas, gdy dziecko z przyczyn zdrowotnych nie mogło korzystać ze zbiorowego żywienia. Pomoc pieniężna była udzielana rodzinom dzieci objętych nauczaniem w szkołach podstawowych i gimnazjalnych, na okres letnich wakacji z uwagi na wakacyjną przerwę w organizowaniu ciepłych posiłków przez szkoły.

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych stosowana była wobec rodzin wychowujących dzieci nieobjęte obowiązkiem szkolnym lub uczące się w szkołach ponadgimnazjalnych, a także wobec osób samotnie wychowujących małe dzieci, matek rodzin wielodzietnych, kobiet w ciąży, osób długotrwale chorych, osób starszych i niepełnosprawnych.

Programem objęto 1 399 rodzin, przyznając pomoc z tego tytułu 3 070 osobom żyjącym w nich w łącznej kwocie 2 850 819,80 zł.

### 4. Inne formy dożywiania dzieci poza środowiskiem rodzinnym

Śniadania w szkołach - w okresie sprawozdawczym śniadania ze środków budżetu miasta spożywało 196 dzieci. Wydatkowano na ten cel 54 080,00 zł. Koszt 1 śniadania wynosił 2,50- 3,50 zł w szkołach podstawowych i w gimnazjach.

Adresatami tych świadczeń były dzieci i młodzież ucząca się w szkołach podstawowych i gimnazjach z rodzin spełniających kryterium dochodowe, które wynosiło 528 zł na osobę w rodzinie.

Dożywianie za pośrednictwem świetlic socjoterapeutycznych - MOPS w minionym roku finansował kolacje dla dzieci korzystających z pobytu w świetlicach na wniosek pracownika socjalnego lub po uzgodnieniu z nim. W tym miejscu należy zaznaczyć, że każda z pięciu funkcjonujących świetlic może przyjmować dzieci z rodzin nie objętych świadczeniami MOPS. Koszt żywienia tych dzieci ponosi prowadzący świetlice we własnym zakresie.

Cztery z funkcjonujących świetlic prowadzone są przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, natomiast jedna przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka na zasadach zadania powierzonego, co wywołuje ten skutek, że MOPS nie ponosi żadnych kosztów ani za pobyt ani wyżywienie przebywających tam dzieci i młodzieży. W 2019 r. działalnością świetlic objętych było 161 dzieci. MOPS ponosił koszt dożywiania 43 z nich. Wydatki z tego tytułu wyniosły 16 561,00 zł.

#### 5. Dodatki mieszkaniowe

Podstawą prawną do podejmowania decyzji o przyznaniu lub odmowie pomocy w tej postaci jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2 133 z późn. zm.).

*Tabela nr 6 Zadania własne gminy*

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie wydatków	Liczba świadczeń	Liczba wnioskodawców
Dodatki mieszkaniowe 01.01-31.12.2019	3 928 000,00	3 916 546,47	17 272	1 892
Dodatki energetyczne	87 627,23	86 295,16	6 173	715

Opracowanie: źródło własne

Potencjalni świadczeniobiorcy tej formy pomocy materialnej, aby zyskać świadczenia, o których mowa wyżej musieli spełniać określone prawem wymogi:

- posiadać tytuł prawny do zajmowanego mieszkania,
- dochód brutto na osobę w gospodarstwie domowym nie był większy niż 125% najniższej emerytury, to jest 1 250,00 zł w gospodarstwach wieloosobowych i 175% najniższej emerytury w gospodarstwach jednoosobowych, to jest 1 925,00 zł brutto,
- powierzchnia użytkowa mieszkalna nie przekraczała dopuszczalnej powierzchni normatywnej tj. dla 1 osoby 35 m<sup>2</sup>, dla dwóch - 40 m<sup>2</sup>, dla trzech - 45 m<sup>2</sup>, dla czterech - 55 m<sup>2</sup>, dla pięciu – 65 m<sup>2</sup>, na każdą kolejną o 5 m<sup>2</sup> więcej, zwiększonej w każdym przypadku maksymalnie o 30%.

Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnica między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu, a kwotą którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 17 272 dodatki mieszkaniowe na podstawie wydanych 2 986 decyzji, w łącznej kwocie 3 916 546,47 zł. Średni dodatek mieszkaniowy wynosił 226,76 zł. Z tej formy pomocy korzystały 1 892 gospodarstwa domowe.



Struktura liczebności rodzin przedstawiała się następująco:

Tabela nr 7 Liczba rodzin z podziałem na liczbę osób w rodzinie

Liczba rodzin	596	416	348	318	146	49	12	6	1
Liczba osób w rodzinie	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Opracowanie: źródło własne

Z ogólnej liczby gospodarstw domowych korzystających z tej formy wsparcia 880 stanowiły rodziny co najmniej 3 osobowe.

#### 6. Realizacja „Programu 500+”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z upoważnienia Prezydenta Miasta kontynuował realizację postępowania w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych 500+, którego system został określony w ustawie z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje wszystkim dzieciom do 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę, a świadczenie wypłacane jest na podstawie informacji o jego przyznaniu wydanej przez MOPS.

Na nowy okres zasiłkowy 2019/2021 (01.07.2019 – 31.05.2021) do końca 2019 r. wpłynęło 7 606 wniosków (2 587 w formie papierowej, 5019 w formie elektronicznej) a do 31.12.2019 r. Wydano 7 422 informacje.

W 2019 r. na realizację tego zadania wydatkowano 48 995 343,66 zł. Powyższa kwota zabezpieczyła wypłatę świadczeń zarówno na poprzedni okres zasiłkowy tj. do 30.09.2019 r. jak i na nowy okres od tj. od 01.10.2019 r.

#### 7. Program Dobry Start

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu był realizatorem programu obowiązującego od 2018 r. na mocy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061).

Świadczenie „Dobry Start” przysługiwało rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych - raz w roku na dziecko oraz osobom uczącym się - raz w roku.

Program „Dobry Start” to 300 zł (jednorazowego) wsparcia dla każdego uczącego się dziecka w szkole do ukończenia 20 roku życia, lub 24 roku życia w przypadku dziecka/osoby legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności - bez względu na dochody rodziny.

Wnioski można było składać od 1 lipca 2019 r. przez stronę [empatia.mrpips.gov.pl](http://empatia.mrpips.gov.pl), bankowość elektroniczną i ZUS, a od 1 sierpnia 2019 r. również drogą tradycyjną tj. w formie papierowej do 30 listopada 2019 r.

W ww. okresie złożonych zostało 5 441 wniosków (w formie papierowej 2 158, w elektronicznej 3 283). Przyznano i wypłacono 7 122 świadczenia „Dobry Start”, wydatkowano 2 136 300,00 zł.

### III. Usługi specjalistyczne dla dzieci

Adresatami tych usług są dzieci z autyzmem i innymi problemami zdrowia psychicznego. Z uwagi na szczególną specyfikę nie są organizowane przez MOPS, a kupowane od wyspecjalizowanego podmiotu, z zachowaniem zasad prawa o zamówieniach publicznych.

Koszt zakupu świadczeń dla 74 dzieci sfinansowany został ze środków budżetowych państwa. Ta forma pomocy jest cenną postacią wspierania w procesie ich rehabilitacji. Wydaje się koniecznym nie tylko utrzymanie, ale i dalszy rozwój usług specjalistycznych dla niepełnosprawnych dzieci.

Tabela nr 8

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2019	Wykonanie wydatków 1.01-31.12.2019	Liczba świadczeń (godzin)	Liczba osób
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	201 058,00	200 304,00	6 064	74

Opracowanie: źródło własne

Specjalistyczne usługi kierowane do osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi były organizowane przez MOPS i wykonywane przez zatrudnione opiekunki.

### IV. Piecza zastępcza nad dziećmi

Brak wydolności opiekuńczo - wychowawczej rodzin i osób obowiązanych do realizowania zadań rodzicielskich w skrajnych przypadkach powoduje konieczność ustalenia w postępowaniu sądowym pieczy zastępczej nad dzieckiem lub dziećmi.

Pieczę zastępczą nad dzieckiem ustanawia sąd w sytuacji, gdy rodzina biologiczna nie zapewnia podstaw do jego wzrostu i rozwoju. Gmina ma prawny obowiązek uczestniczenia w kosztach pieczy zastępczej dzieci i młodzieży powierzonych jej po 1 stycznia 2012 r.

Poniesione wydatki z tego tytułu w 2019 r. wynosiły:

Tabela nr 9

Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2019 r.	Wykonanie wydatków 1.01-31.12.2019	Liczba świadczeń	Liczba osób
Utrzymanie dzieci w Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny	974 304,00	970 889,04	625	63
Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej	291 000,00	289 021,60	906	84
Razem:	1 265 304,00	1 259 910,64	1531	x

Opracowanie: źródło własne

Udział środków własnych gminy w kosztach pieczy zastępczej wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% kosztu całkowitego, w drugim już 30%, a w trzecim i każdym kolejnym 50%.

W 2019 r. w pieczy zastępczej przebywało 84 dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, a 63 w rodzinach zastępczych. Łącznie w pieczy ustanowionej po 1 stycznia 2012 r., przebywało 147 dzieci z inowrocławskich rodzin.

W 2019 r. w placówkach umieszczono 17 dzieci, w rodzinach zastępczych 15 dzieci. Natomiast pieczę zastępczą opuściło 27 dzieci: 6 zostało adoptowanych, 6 usamodzielniało się, 13 powróciło do domu rodzinnego, w 2 przypadkach matki uzyskały pełnoletność.

## V. Pomoc niematerialna

Uznając wagę prawidłowego funkcjonowania rodziny dla harmonijnego rozwoju jej członków, w tym przede wszystkim dzieci MOPS przed kilku laty wyodrębnił w ramach struktur własnych Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych, w skład którego wchodzi cztery pracownicy socjalni o wysokich kwalifikacjach zawodowych.

W 2019 r. ww. Zespół uczestniczył ogółem w postępowaniach dotyczących 402 środowisk, w tym 197 rodzin z dziećmi do 18 roku życia, w których funkcjonowało 770 osób, w tym 385 dzieci.

Do najczęstszych problemów występujących w środowiskach rodzinnych należą:

- problemy alkoholowe rodzica lub rodziców w 141 przypadkach,
- przemoc domowa w 133 przypadkach,
- problemy opiekuńczo-wychowawcze w 116 przypadkach.

W 303 przypadkach podjęto interwencje socjalne, natomiast w 839 prowadzono pracę socjalną m.in. przy współudziale terenowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu.

Tabela nr 10

1.	Wejścia w środowiska Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych ogółem:	<b>1142*</b>
2.	z czego: Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych	279
3.	z terenowym pracownikiem socjalnym	810
4.	z asystentem rodziny	43
5.	z funkcjonariuszem Policji	21
6.	z kuratorem	2
7.	z pedagogiem	1
8.	z funkcjonariuszami Straży Miejskiej	1
9.	z psychologiem	1

Opracowanie: źródło własne

\*liczba podana w wierszu pierwszym nie jest sumą wierszy 2-9. W 18 przypadkach wejścia odbyły się z udziałem 2 i więcej osób

W sytuacjach budzących niepokój pracowników socjalnych Zespołu, co do sposobu sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi w 8 sprawach skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z prośbą o wgląd w sytuację dzieci :

- w trzech przypadkach dotyczących 7 dzieci Sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską i wydał postanowienie o nadzorze kuratora rodzinnego oraz zobowiązał do współpracy z asystentem rodziny,
- w jednym przypadku dziecko pozostaje pod opieką ojca. Sąd nie podjął jeszcze decyzji, co do sposobu sprawowania opieki nad dzieckiem,
- w jednym przypadku dotyczącym 3 dzieci z jednej rodziny, Sąd wydał postanowienie zabezpieczające o umieszczeniu jednego dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, w stosunku do dwojga dzieci postępowanie sądowe trwa,
- w trzech sprawach dotyczących 4 dzieci sprawa jest w toku postępowania sądowego.

Zespół podejmował również działania wobec 8 rodzin już objętych różnymi formami ograniczenia władzy rodzicielskiej, w następstwie czego Sąd Rejonowy w Inowrocławiu:

- w jednym przypadku dotyczącym 4 dzieci utrzymał nadzór kuratorski,
- w czterech przypadkach dotyczących 10 dzieci Sąd zmienił formę ograniczenia władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej,
- w dwóch rodzinach wobec trojga dzieci toczy się sprawa o zmianę formy ograniczenia władzy rodzicielskiej,
- jednej matce wychowującej 2 dzieci na czas trwania postępowania Sąd ograniczył władzę rodzicielską poprzez ustanowienie nadzoru kuratora.

Sytuacja 35 dzieci wymagała wystąpienia do szkół i przedszkoli z prośbą o wydanie opinii na temat funkcjonowania małoletnich w placówkach, w celu utworzenia planu pomocy dla rodziny. Z wydanych opinii wynika, że zaniedbania nie potwierdziły się wobec 27 dzieci.

W sprawie jednej małoletniej wystąpiono z wnioskiem do Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu o ustalenie stanu zdrowia, ponieważ mógł on mieć wpływ na dalsze jej funkcjonowanie w środowisku.

Wobec 29 dzieci z 16 rodzin prowadzono postępowanie sprawdzające, czy dzieci wymagają wzmożonej opieki medycznej. Wobec 3 dzieci z dwóch rodzin stwierdzono zaniedbania pod względem zdrowotnym. W jednym przypadku dotyczącym 1 dziecka o zaistniałej sytuacji poinformowano Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, sprawa jest w toku postępowania sądowego. Sprawa jednej rodziny z 2 dzieci została przekazana do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na zmianę jej miejsca zamieszkania poza teren Inowrocławia.

Skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu wnioski w sprawie podjęcia działań w kierunku ewentualnego leczenia odwykowego 3 osób, w wyniku czego:

- samotna matka wychowująca 2 dzieci została zobowiązana do podjęcia terapii, w związku z uzależnieniem od alkoholu,
- wobec kolejnej samotnej matki wychowującej 1 dziecko Komisja zakończyła postępowanie,

- w jednej rodzinie wychowującej trójkę dzieci w chwili obecnej nie podjęto ostatecznej decyzji, co do leczenia odwykowego ojca małoletnich.

Wobec 9 rodzin, w których wychowuje się 18 dzieci zwrócono się do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu o wykaz interwencji i ustalono, że we wszystkich dochodzi do awantur pomiędzy dorosłymi osobami w rodzinie, w związku z czym zostały one objęte pracą socjalną. Ponadto w jednej rodzinie z dwójką dzieci zwrócono się z prośbą do dzielnicowego Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu o podjęcie działań w ramach posiadanych kompetencji. Z uwagi na charakter sprawy została ona przekierowana do Wydziału Kryminalnego Policji w Inowrocławiu.

Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych podane wyżej sprawy prowadził w ramach współdziałania z pracownikami socjalnymi Terenowych Zespołów Pracy Socjalnej, ponieważ samodzielna praca z rodzinami przekroczyła możliwości jednej osoby.

Zespół współpracował z terenowymi pracownikami socjalnymi oraz z konsultantami Ośrodka: psychologiem, pedagogiem i prawnikiem a także asystentami rodziny. W ramach tej współpracy pedagog uczestniczył w działaniach na rzecz 79 rodzin, psycholog objął wsparciem 129 rodzin, a prawnik udzielił 213 porad.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu zatrudniał 7 asystentów rodziny, którzy wykonywali swoje obowiązki w ramach zadaniowego czasu pracy. Praca asystentów rodziny miały na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej.

Działania podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie były wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który był realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. Praca z rodziną, z udziałem asystenta rodziny prowadzona jest na wniosek pracownika socjalnego po wcześniejszym uzyskaniu zgody rodziny i akceptacji ze strony dyrektora Ośrodka. Czas trwania współpracy jest zależny od wielu czynników, w tym przede wszystkim od indywidualnej sytuacji rodziny, problemów dotyczących ją, które godzą w dobro wychowywanych w niej dzieci.

W 2019 r. asystenturą rodzinną objętych było 107 rodzin w tym 166 dorosłych i 231 dzieci.

Najczęstszą przyczyną asystentury w rodzinie była:

- niewydolność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w 85 rodzinach,
- brak wystarczających środków finansowych w 71 rodzinach,
- niezaradność życiowa w 59 rodzinach,
- zadłużenia finansowe w 54 rodzinach,
- brak umiejętności dysponowania posiadanymi środkami w 44 rodzinach,
- uzależnienia rodzica lub rodziców w 41 rodzinach,
- problemy lokalowe w 37 rodzinach,
- przemoc w rodzinie w 14 rodzinach,
- niewypełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci w 25 rodzinach.

W 2019 r. praca asystenta została zakończona w 26 rodzinach. W 6 przypadkach zrealizowano plan pracy z rodziną, 8 rodzin zrezygnowało ze współpracy z asystentem przed osiągnięciem zakładanych celów, 4 rodzin zmieniły miejsce zamieszkania (poinformowano właściwe gminy), w 6 przypadkach zakończono współpracę ze względu na brak zaangażowania rodziny w realizację założonego planu pracy, a 2 rodziny w ogóle nie podjęły współpracy z asystentem.

W sytuacjach budzących zaniepokojenie, co do sposobu sprawowania opieki nad dziećmi, asystenci rodziny skierowali wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o zajęcie stanowiska w sprawach dalszej opieki dot. małoletnich z 14 rodzin:

- w 2 sprawach dotyczących 8 dzieci Sąd podtrzymał nadzór kuratora, stwierdził brak przesłanek do wszczęcia postępowania o zmianę formy ograniczenia władzy rodzicielskiej,

- w 12 przypadkach Sąd ograniczył władzę rodzicielską rodzicom umieszczając 17 dzieci w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Asystenci na bieżąco informowali Sąd o aktualnej sytuacji w 10 rodzinach: w sprawach 6 rodzin wychowujących 15 dzieci wystąpiono do Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu celem uzyskania informacji na temat stanu zdrowia rodzica, który mógł wpływać na sprawowanie opieki nad małoletnimi. W toku postępowania ustalono, że systematycznie leczonych jest 7 osób.

W jednym przypadku wystąpiono o informację do Szpitala Psychiatrycznego w Toruniu dotyczącą stanu zdrowia dziecka, które pozostawało pod stałą kontrolą lekarza psychiatry.

Asystenci rodziny współpracowali również z placówkami podstawowej opieki zdrowotnej w Inowrocławiu w zakresie stanu zdrowia 7 dzieci wychowujących się w 3 rodzinach celem określenia form wsparcia dla rodzin. Ustalono, że dzieci z 2 rodzin są pod stałą opieką medyczną. W jednej sprawie nie uzyskano jeszcze informacji.

Skierowano 2 wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o podjęcie działań dotyczących leczenia odwykowego wobec 2 rodziców, wychowujących 5 dzieci. We wszystkich przypadkach postępowanie jest nadal prowadzone.

Asystenci rodziny występowali do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu o udzielenie informacji o interwencjach w 5 rodzinach, w których wychowuje się 16 dzieci. W każdym przypadku potwierdzono interwencje, z powodu awantur osób dorosłych w tych rodzinach.

Do efektów pracy asystentów rodziny zaliczyć należy przede wszystkim: poprawę umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, poprawę sytuacji lokalowej, nabycie umiejętności prawidłowego dysponowania środkami finansowymi, poprawa sytuacji finansowej.

W celu utrzymania tych efektów, które wypracowano w czasie trwania asystentury, po jej zakończeniu rodziny objęte są monitoringiem ze strony asystenta rodziny lub pracownika socjalnego, by obserwować czy zmiany mają trwały charakter, a w przypadkach koniecznych ustalić dalszą ścieżkę wsparcia. Stały kontakt z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz nauczycielami w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci, pochodzących z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny daje pełen obraz sytuacji rodzinnej, umożliwia skuteczniejsze działania na jej rzecz.

## **VI. Karta Dużej Rodziny**

Od stycznia 2019 r. uprawnienia do posiadania Karty nabyli rodzice, którzy mieli kiedykolwiek na utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci bez względu na ich wiek.

W 2019 r. wpłynęły 483 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny, w tym 373 złożone po raz pierwszy. Z liczby wniosków złożonych pierwszy raz 287 złożyły rodziny, które w przeszłości wychowały co najmniej troje dzieci, a 86 rodzin, które wychowują co najmniej troje dzieci. Wpłynęło również 67 wniosków o przyznanie dodatkowej (elektronicznej) formy karty, 28 wniosków o przedłużenie terminu ważności karty i 9 wniosków o uzupełnienie rodziny w związku z urodzeniem się kolejnego dziecka, 6 wniosków o wydanie duplikatu karty. Wydano 914 kart tradycyjnych i 515 elektronicznych.

Liczba kart łącznie z wydanymi w przeszłych okresach wynosi 2 910, w tym dla 1 564 dzieci i 1 346 rodziców (w tym 468 dla rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu 3 dzieci).

W 596 przypadkach są to rodziny z trojgiem dzieci, w 129 przypadkach z czworgiem dzieci, w 27 przypadkach z pięciorgiem dzieci oraz 5 rodzin z sześciorgiem, 2 z siedmiorgiem dzieci, 281 rodzin składających się wyłącznie z rodziców.

## **VII. Współpraca z innymi instytucjami**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dla osiągnięcia celów wynikających z Programu Wspierania Rodziny współpracował z wieloma instytucjami, które podejmowały szereg działań na rzecz dziecka i rodziny.

### **1. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski w Inowrocławiu**

PKPS przez organizowanie całorocznych zbiórek odzieży, sprzętu AGD, RTV, art. gospodarstwa domowego, art. szkolnych, zabawek, pościeli, mebli, dywanów udzielił pomocy rzeczowej w tej formie dla 1 388 środowisk, w których wychowywało się 286 dzieci.

W ramach „Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym” rozdysponowano prawie 74 tys. kg żywności, w tym: makarony, mleko, fasolę białą, filet z makreli, szynkę drobiową, wieprzową, pasztet, ryż biały, olej rzepakowy, groszek z marchewką, cukier, powidła śliwkowe, ser podpuszczkowy, koncentrat pomidorowy, kasza gryczana, miód wielokwiatowy. Pomocy w formie żywności ze środków Unii Europejskiej udzielono 1 945 osobom, w tym 537 dzieciom.

Ponadto w marcu 2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Inowrocławiu w ramach Podprogramu 2018 Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 zorganizowano warsztaty „Niezwodne sposoby na budżet domowy”. Odbyły się one w 5 grupach liczących po 20 osób wytypowanych przez pracowników socjalnych MOPS.

Miały one na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

## 2. „Bank Żywności” Towarzystwo im. Św. Brata Alberta

W okresie od I-VI 2019 r. wydał 2 758 paczek z żywnością dla 476 osób (223 kobiet i 253 mężczyzn), w tym dla 104 dzieci do 15 roku życia, zakwalifikowanych do odbioru paczek przez MOPS. Żywność pochodziła z realizacji programów w ramach EFS, jak również ze zbiórek organizowanych w marketach na terenie miasta.

Pomoc udzielana była raz w miesiącu dla poszczególnych kategorii osób: matek samotnie wychowujących dzieci, osób niepełnosprawnych, osób starszych i rodzin wielodzietnych.

## 3. Komenda Powiatowa Policji Zespół ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji

W 2019 r. wszczęto na terenie powiatu 112 postępowań z artykułu 207 KK dot. psychicznego i fizycznego znęcania się. Zakończono 110 spraw, stwierdzono 59 przestępstw. Wszczęto 636 postępowań z art. 209 KK - przeciwko osobom uporczywie uchylającym się od wykonywania obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej i narażenie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, zakończono 515 spraw, stwierdzono 119 przestępstw. W 2019 r. założono 250 tzw. „Niebieskich Kart”, w tym 111 w Inowrocławiu (tj. dokumentów związanych z realizacją procedury objęcia przez Policję zainteresowaniem z uwagi na występujące negatywne objawy i zależności patologiczne pomiędzy członkami rodziny). W ramach prowadzonego rozpoznania osobowego, dzielnicowi ujawniali rodziny, w których dochodziło do przemocy. Osobom dotkniętym przemocą funkcjonariusze przekazywali do wiadomości właściwe foldery zawierające adresy oraz telefony instytucji niosących pomoc na terenie całego powiatu i kraju.

W celu przeciwdziałania przemocy w rodzinach i zjawiskom patologicznym policjanci na terenie powiatu inowrocławskiego na bieżąco współpracowali z instytucjami i podmiotami:

- Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka,
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz Ośrodkiem Wspierania Dziecka i Rodziny,
- Szpitalem Wielospecjalistycznym im. dr. Ludwika Błażka w Inowrocławiu.



Ponadto problem przemocy systematycznie omawiany był na posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego, w którego skład wchodzi, m.in. wyznaczeni funkcjonariusze Policji. Mundurowi włączali się w różnego rodzaju formy profilaktyczne, by skuteczniej przeciwdziałać przemocy. Realizując zadania wynikające z danej problematyki na terenie działania KPP Inowrocław podejmowane były działania o charakterze represyjnym. Polegały one na m.in. izolowaniu sprawcy przemocy od osób pokrzywdzonych. Ponadto funkcjonariusz koordynujący działania z zakresu przemocy w rodzinie uczestniczył cyklicznie w posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych. Funkcjonariusze, by pogłębiać wiedzę na temat problemu, brali udział w tematycznych szkoleniach i konferencjach. W lutym 2019 r. policjanci wzięli udział w „Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw”. Wyznaczono dyżury w Terenowym Komitecie Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu oraz Komendzie Powiatowej Policji w Inowrocławiu, gdzie wspólnie z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dyżurowali policjanci. 25 kwietnia 2019 r. w Teatrze Miejskim w Inowrocławiu odbyła się powiatowa konferencja „Problemy współczesnej rodziny”, w której uczestniczyli policjanci, pedagodzy szkolni, psychologowie, kuratorzy, pracownicy socjalni koordynatorzy pieczy zastępczej i zawodowe rodziny zastępcze. Na konferencji był poruszany m. in. problem przemocy w rodzinie, alienacji rodzicielskiej, wpływu sytuacji okolicznościowej na dziecko. Organizatorem konferencji było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu oraz Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu. Podczas konferencji rozstrzygnięty został konkurs literacki „Problemy współczesnej rodziny”, który był ogłoszony dla uczniów szkół powiatu inowrocławskiego. Z kolei 30 listopada 2019 r. wzięli udział w konferencji naukowej „Przemocy mówię-NIE”, podczas której omówiono procedurę „Niebieska Karta” i problematykę cyberprzemocy. W październiku 2019 r. policjanci uczestniczyli w „Tygodniu Mediacji”.

#### 4. Komenda Straży Miejskiej Inowrocławia

Straż Miejska w 2019 r. podjęła działania profilaktyczne mające wpływ na poziom bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym na podstawie n.w. programów profilaktycznych realizowanych w przedszkolach, szkołach oraz na organizowanych festynach. Funkcjonariusze Straży czynnie uczestniczyli w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

„Bezpieczna droga do szkoły” - program przeznaczony dla dzieci z przedszkoli i oddziałów zerowych szkół podstawowych, który miał na celu przedstawienie zasad poruszania się po drogach w obszarze zabudowanym i poza nim, konieczność używania elementów odblaskowych po zmierzchu czy zapinanie pasów bezpieczeństwa podczas jazdy samochodem, a także poznanie podstawowych znaków drogowych. Przeprowadzono pogadanki z dziećmi z Przedszkola Muzyczna Kraina oraz uczniami ze Szkoły Podstawowej nr 9, 2, 1, 4, 6, ZSI, 14, 16, 10, 5, 11.

„Kto dba o moje bezpieczeństwo?” - program przeznaczony dla klas 1-3 szkół podstawowych, którego celem było przypomnienie najważniejszych numerów alarmowych, pokazanie różnic pomiędzy formacją Straży Miejskiej a innymi służbami, uzmysłowienie, gdzie w Inowrocławiu mieści się siedziba Straży Miejskiej i jaki ma z nią kontakt zwykły obywatel, prezentację zadań strażników, objaśnienie co to są środki przymusu bezpośredniego oraz środki łączności. Program miał pokazać najmłodszym, że każdy mieszkaniec ma wpływ na czystość i porządek w mieście, a najważniejsze problemy porządkowe to zaśmiecanie przestrzeni miejskiej opakowaniami po produktach, niszczenie terenów zielonych, urządzeń wspólnego użytku oraz zanieczyszczenia trawników i chodników przez psy. Przeprowadzono pogadanki w Szkole Podstawowej nr 4 oraz Zespole Szkół Integracyjnych.

„Bezpieczne wakacje” - program miał na celu uświadomienie dzieciom jakie sytuacje i zachowania mają wpływ na przebieg bezpiecznej zabawy oraz zagrożenia wynikające z bezmyślnych zabaw w domu i poza nim. Nabywanie podstawowej wiedzy na temat doboru miejsc zabawy z uwagi na bezpieczeństwo oraz przedstawienie, jak należy się zachowywać, aby nie niszczyć przyrody. Przeprowadzono pogadanki z uczniami Szkoły Podstawowej nr 10, 1, 4, 9, 2, 5, 16, 14 oraz w przedszkolu Juniorek.

„Bezpieczna zabawa zimą” – program przeznaczony dla klas 1-4 szkół podstawowych mający na celu pokazanie dzieciom zagrożenia jakie mogą wystąpić podczas zabaw zimowych. Przeprowadzono pogadanki z uczniami przedszkola Miś, Szkoły Podstawowej Nr 4, 2.

„Bezpieczeństwo w sieci” – program profilaktyczny, który poruszał zagadnienia anonimowości w sieci, ograniczone zaufanie do nieznajomych poznanych przez Internet oraz zasady bezpiecznego korzystania z Internetu. Przeprowadzono pogadanki z uczniami Szkoły Podstawowej Nr 16, 10, 5, 15, 16, 14, 6, Zespole Szkół Chemiczno-Elektronicznych i Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Inowrocławiu.

„Młodzież bez Uzależnień” – program profilaktyczny skierowany był do młodzieży na temat skutków zażywania środków psychoaktywnych oraz tzw. dopalaczy. Przeprowadzono pogadanki z uczniami Szkół Podstawowych Nr 14, 10, 2i Zespołu Szkół Intergacyjnych.

Przeprowadzono również pogadanki z dziećmi na temat hejtu, mowy nienawiści na portalach społecznościowych w filii Biblioteki Miejskiej przy ul. Marulewskiej 7 (uczestniczyło 20 uczniów) oraz z emerytami Związku Nauczycielstwa Polskiego – na temat bezpieczeństwa osobistego.

#### 5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W okresie objętym sprawozdaniem do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło 140 Niebieskich Kart.

119 Niebieskich Kart wszczynających procedurę, kontynuowano ponadto 79 procedur wszczętych w latach poprzednich. Grupy Robocze Zespołu objęły pomocą 181 rodzin. Do prac w grupach roboczych dotyczących 27 rodzin, w których wychowywało się 65 dzieci powołano 13 pedagogów z inowrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich.

Z analizy procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych w 2019 r. wynika, że :

- ogólna liczba osób, wobec których zachodziło podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie wyniosła 225, w tym:

- osoby dorosłe: 191, w tym: kobiety 169, mężczyźni 22 ,

- dzieci: 34, dla dzieci założono 15 Niebieskich Kart,

- liczba wskazanych sprawców przemocy w rodzinie wyniosła ogółem: 191 ,  
w tym:

- osoby dorosłe: 190, w tym kobiety: 22, mężczyźni: 168 ,

- dzieci: 1.

W 2019 r. w indywidualnych sprawach, w których prowadzono procedury „Niebieskie Karty”, podjęto następujące działania na rzecz rodzin:

1. Złożono 10 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, w wyniku czego:

- sprawy 2 osób zostały skierowane do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o leczenie odwykowe w systemie stacjonarnym z nadzorem kuratora,
- 2 osoby wyraziły zgodę na podjęcie terapii odwykowej,
- w trzech sprawach zakończono postępowanie,
- w sprawach 3 osób Komisja nadal prowadzi postępowanie.

2. Złożono 3 zawiadomienia do organów ścigania o przestępstwach znęcania wobec osób małoletnich, tj. o czyn z art. 207 §1 kk, z czego:

- do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu sprawę 1 małoletniego. Prokuratura Rejonowa umorzyła sprawę wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie przestępstwa,
- do Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu wnioski dotyczące 5 dzieci z dwóch rodzin. W jednej sprawie dotyczącej 4 dzieci Prokuratura umorzyła śledztwo, z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu oraz wobec braku znamion czynu zabronionego. W drugiej sprawie dotyczącej jednego małoletniego Prokuratura umorzyła dochodzenie wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie przestępstwa.

3. Wystąpiono do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Inowrocławiu:

- z wnioskami o wgląd w sytuację 15 dzieci z 7 rodzin,
- z informacją o pogorszeniu sytuacji 5 dzieci z 1 rodziny.

Na skutek tych działań Sąd:

- nie podjął działań, z uwagi na brak podstaw do wszczęcia postępowania w sprawie 1 dziecka,
- nadal prowadzi postępowania o ograniczenie rodzicom władzy rodzicielskiej 5 dzieci z 2 rodzin,
- wszczął postępowanie o ograniczenie rodzicom władzy rodzicielskiej nad 5 małoletnimi dziećmi, udzielił zabezpieczenia i na czas trwania postępowania ustanowił nadzór kuratora sądowego nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej przez rodziców, a następnie na skutek pogarszającej się sytuacji małoletnich czworo z nich umieścił w placówce opiekuńczo- wychowawczej, jedno zaś w zawodowej rodzinie zastępczej.
- ograniczył w jednej sprawie władzę rodzicielską obojgu rodzicom nad 4 dzieci poprzez ustanowienie nadzoru kuratora sądowego, w drugiej zaś ograniczył władzę rodzicielską poprzez ustanowienie nadzoru kuratora sądowego i zobowiązał matkę małoletniego do kontynuowania współpracy z asystentem rodziny,

- w jednej sprawie udzielił zabezpieczenia i na czas trwania postępowania w sprawie ustanowił nadzór kuratora nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej oraz wszczął z urzędu postępowanie o ograniczenie władzy rodzicielskiej matce nad 3 dzieci i o pozbawienie władzy rodzicielskiej ojcu nad jednym wspólnym dzieckiem,

- w kolejnej sprawie pozbawił władzy rodzicielskiej oboje rodziców nad 1 dzieckiem, które zostało umieszczone w rodzinie zastępczej. Ponadto pozbawił matkę władzy rodzicielskiej nad drugim dzieckiem, wobec którego toczyło się już postępowanie i wydał postanowienie o pozostawieniu małoletniej w rodzinie zastępczej.

4. Ustalono sposób funkcjonowania 29 dzieci z 19 rodzin w placówkach oświatowych oraz 2 z jednej rodziny w świetlicy socjoterapeutycznej, w celu stworzenia dla nich planu pomocy.

5. Uzyskano opinie psychologiczno - pedagogiczne z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu dot. 6 osób, w tym 4 małoletnich objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

6. Ustalono w placówkach podstawowej ochrony zdrowia stan zdrowia i przebieg leczenia 10 dzieci, 1 nieletniego w Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu oraz 2 osób dorosłych w szpitalach psychiatrycznych.

7. Z uwagi na stan zdrowia 6 osób z 6 rodzin uwikłanych w przemoc domową, posiedzenia grup roboczych odbywały się w miejscach ich zamieszkania.

8. Sytuacja rodzinna 7 osób, w tym 5 dzieci wymagała skierowania i umieszczenia ich w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

9. Zaproponowano 2 osobom udział w programie korekcyjno- edukacyjnym.

10. Udzielono 4 osobom pomocy w formie sporządzenia wniosku o wydanie nakazu opuszczenia lokalu przez wspólnie zamieszkałą osobę stosującą przemoc na podstawie art. 11 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu Wydział Cywilny.

11. Na wniosek pracowników socjalnych dwie osoby zostały objęte wsparciem psychologicznym w miejscu ich zamieszkania.

12. Udzielono pomocy 1 osobie w formie schronienia w Schronisku dla Bezdomnych Kobiet w Inowrocławiu.

13. Towarzyszono 1 osobie w zgłoszeniu się na terapię odwykową.

Ponadto na wniosek pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu udzielono pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny w 1 środowisku, natomiast kontynuowano współpracę z asystentem 11 rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

Członkowie grup roboczych wykonujący swoje zadania informowali osoby uwikłane w przemoc o miejscach nieodpłatnej pomocy na terenie Inowrocławia w zakresie:

- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej,
- uprawnień do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
- podejmowania i kontynuowania leczenia psychiatrycznego i terapii uzależnień,

- warsztatów dla rodziców zwiększających ich kompetencje,
- możliwości udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc,
- grup wsparcia z elementami psychoedukacji dla młodzieży z problemami psychospołecznymi.

#### 6. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień:

Ośrodek będący głównym realizatorem i koordynatorem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r., wprowadzonego uchwałą nr VIII/71/2019 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 25 marca 2019 r. realizował program w następujących obszarach:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz dotkniętych przemocą w rodzinie.

W ramach tego obszaru w Oddziale Terapii Uzależnień Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu zrealizowano zadania, które zakładały niesienie pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od środków psychoaktywnych oraz członkom ich rodzin. Ponadto przeprowadzono m.in. programy pomocy dla młodzieży, par i rodzin będących w kryzysie (grupa docelowa). Pomocy udzielono w formie: konsultacji i poradnictwa, pomocy psychologicznej, diagnozy psychologicznej (intelektualnej, psychosomatycznej, neuropsychologicznej, osobowościowej), psychoterapii indywidualnej i grupowej, pomocy psychiatrycznej-farmakoterapii oraz terapii rodzinnej i terapii par.

W okresie sprawozdawczym z pomocy w Oddziale Terapii Uzależnień skorzystało 628 osób – 267 kobiet i 361 mężczyzn, w tym 27 osób nieletnich. Ogółem terapeuci przeprowadzili 2 771 sesji indywidualnych i spotkań grupowych. Najliczniejszą grupę odbiorców stanowiły osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków (334),

W punkcie informacyjno-konsultacyjnym udzielono pomocy 175 osobom (101 kobietom, 74 mężczyznom). Zgłaszanymi obszarami problemowymi były: problem alkoholowy lub narkotykowy bliskiej osoby, współuzależnienie, przemoc w rodzinie, psychoterapia Dorosłych Dzieci Alkoholików, problemy małżeńskie, problemy wychowawcze, utrata prawa jazdy za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu, uzależnienia behawioralne. Zainteresowani pytali głównie o formy i metody leczenia oraz placówki, w których mogliby uzyskać pomoc.

#### Stosowane formy pomocy grupowej:

- grupa psychoedukacyjna dla osób uzależnionych - celem zajęć było zdobywanie wiedzy na temat mechanizmów uzależnienia, w tym nauka odmawiania, zdobywanie wiedzy na temat wpływu uzależnienia na życie rodzinne i inne obszary funkcjonowania społecznego,
- grupa zadaniowa dla osób uzależnionych - zadania realizowane przez uczestników wynikały z Indywidualnych Programów Terapii, opracowywanych z terapeutą prowadzącym.

- trening relaksacyjny z elementami treningu uważności - jego główne cele to nabycie wiedzy na temat stresu i jego wpływu na organizm, trenowanie bycia w stanie relaksu i odreagowywania napięć. Zajęcia miały też stanowić alternatywę do picia i zażywania narkotyków, jako sposobów radzenia sobie z emocjami i spędzania czasu wolnego

- zajęcia warsztatowe - przeznaczone dla pacjentów uzależnionych i pacjentów z inną problematyką.

Miały na celu zapobieganie nawrotom picia lub brania narkotyków, poprzez nabywanie wiedzy i umiejętności radzenia sobie z emocjami, rozwiązywania problemów.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Świetlice Socjoterapeutyczne prowadzone przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu to placówki wsparcia dziennego, których oferta była skierowana do dzieci i młodzieży z terenu miasta Inowrocławia. Podejmowane przez Ośrodek działania skupiały się na prowadzeniu programu socjoterapeutycznego, a także realizacji zadań opiekuńczych, edukacyjnych i wychowawczych. Głównym celem działalności świetlic było wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych, danie szansy na zdrowy rozwój, odzyskanie poczucia bezpieczeństwa, ale również na rozwój kreatywności i drzemiących w nich talentów.

#### 1. Świetlice socjoterapeutyczne

W ramach tego obszaru prowadzono 4 świetlice socjoterapeutyczne:

- „Motylek” przy ulicy Słonecznej 20,
- „Świetlik” przy ulicy Kasztelańskiej 22,
- „Kasztanek” przy ul. Macieja Wierzbńskiego 11,
- „Tygrysek” przy ulicy Armii Krajowej 16.

Każda grupa w prowadzonych przez Ośrodek Profilaktyki świetlicach liczyła maksymalnie 25 osób. Adresatami zajęć proponowanych przez świetlice byli uczniowie inowrocławskich szkół podstawowych oraz szkół średnich (dzieci i młodzież od 7 do 18 roku życia).

Do świetlic podopieczni zostali skierowani przez pedagogów i psychologów szkolnych, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, asystentów rodziny oraz na indywidualne wnioski rodziców.

Świetlice były otwarte we wszystkie dni robocze w godzinach od 14.00 do 19.00

W czasie ferii zimowych i półkolonii letnich świetlice funkcjonowały w godzinach 10.00 – 15.00. Podczas zajęć odbywających się na terenie świetlicy pod opieką jednego wychowawcy w tym samym czasie przebywało nie więcej niż 15 podopiecznych, dlatego poza wychowawcą głównym opiekę nad dziećmi sprawował specjalista prowadzący zajęcia lub wychowawca wspierający.

W 2019 r. do świetlic uczęszczało 141 dzieci, w tym 77 dziewczynek i 64 chłopców. Byli to uczniowie szkół podstawowych (121 osób) oraz szkół średnich (20 osób). W większości dzieci kierowane były do świetlic przez pracowników socjalnych (51 skierowań) oraz pedagogów szkolnych (48 skierowań). W pozostałych przypadkach dziecko trafiało do świetlicy na wniosek rodziców (39 skierowań), asystentów rodziny (2 skierowania) oraz opiekunów prawnych (1 skierowanie). Główne przyczyny skierowania do świetlic to: trudności w nauce (107 osób), problemy alkoholowe w rodzinie (22 osoby), konieczność zapewnienia dzieciom opieki, rozwoju zainteresowań oraz odpowiedniego zagospodarowania czasu wolnego.

W okresie sprawozdawczym świetlice realizowały cel założony w regulaminie, czyli wspierały rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielały pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Świetlice zapewniły m.in. opiekę wychowawczą, pomoc w nauce, umożliwiły rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stwarzały warunki do stymulowania rozwoju dziecka oraz eliminowania zaburzeń zachowania. Prowadziły indywidualną diagnozę dziecka, jego sytuacji rodzinnej i szkolnej. Ścisłe współpracowały z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka w zakresie diagnozowania potrzeb, planowania pomocy, monitorowania procesu pomagania (konsultacje wychowawcy z rodzicami). Organizowały spotkania indywidualne i grupowe z rodzicami lub opiekunami dziecka. Prowadziły oddziaływania korekcyjne, terapeutyczne, kompensacyjne i profilaktyczne (indywidualne i grupowe), zajęcia edukacyjno-wychowawcze, w tym: pomoc w nauce, umożliwianie rozwoju zainteresowań, organizację zabaw i spotkań okolicznościowych. Udzielały wsparcia rodzinom przeżywającym kryzysy (spotkania indywidualne z dziećmi i rodzicami, pomoc psychologiczna). Współpracowały z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoła – pedagog szkolny, wychowawca klasy).

Podczas zajęć prowadzonych w świetlicach stosowano różne metody pracy z grupą. W zależności od potrzeb podopieczni angażowani byli w: pracę w grupach, dyskusje, krąg uczuć, przygotowanie scenek, burzę mózgów, gry i zabawy, twórczość plastyczną, aktywność ruchową, konkursy, zabawy przy muzyce, twórczość modelarską, prace manualne, zajęcia kulinarne.

#### Podstawowe formy pracy świetlicy:

- edukacyjne: odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce, reedukacja,
- zajęcia rozwojowe, obejmujące tematykę promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz ryzykownym zachowaniom,
- organizowanie dzieciom czasu wolnego: gry i zabawy, wycieczki, inne formy aktywnego spędzania czasu oraz uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym, np. koncerty, wystawy,
- wspierające rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci: plastyczne, taneczne, modelarskie itp.,
- zwiększające kulturę osobistą, np. nauka zasad zachowania przy stole, nauka higieny,
- rozwijające sprawność fizyczną: gry zespołowe, zabawy zręcznościowe, nauka pływania – realizowane podczas zajęć sportowych,

- działania na rzecz środowiska lokalnego, np. współpraca z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz innych,

- współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi,

- współpraca ze szkołami, pracownikiem socjalnym oraz innymi osobami i instytucjami, w zależności od potrzeb dziecka.

Zajęcia specjalistyczne jakie realizowano w świetlicach to: socjoterapia, logopedia, zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, korepetycje, zajęcia z wychowania fizycznego, basen, arteterapia, muzykoterapia, zajęcia komputerowe, modelarskie, taneczne, kulinarne.

Ponadto organizowano konkursy Pięknego Czytania, Czytania ze Zrozumieniem, Przeglądy Twórczości Artystycznej Dzieci, imprezy integracyjne świetlic, Bajkową Spartakiadę Sportową, zabawę Andrzejkową, Mikołajkową, wigilie świetlicowe.

W lipcu 45 wychowanków świetlic spędziło w ramach koloni letnich 6 dni w Ośrodku Wypoczynkowym w Oćwiecie.

Dla rodziców prowadzono warsztaty psychoedukacyjne, w których uczestniczyło 57 rodziców (45 matek i 12 ojców). Zrealizowano 125 godzin zajęć, dzięki którym rodzice poprawili swój wychowawczy wpływ i kontrolę nad procesami wychowawczymi swych dzieci.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

W ramach tego obszaru prowadzono na terenie szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, kampanie profilaktyczne informacyjne, edukacyjne oraz warsztaty:

- „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków” opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do grupy programów profilaktycznych adresowanych do populacji dzieci i młodzieży wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi i m.in. promuje wśród odbiorców postawy abstynenckie, 12 realizatorów przeprowadziło zajęcia w placówkach oświatowych na terenie Miasta Inowrocławia

Programem objęto łącznie 400 uczniów (w tym 199 chłopców oraz 201 dziewcząt).

W każdej z placówek odbyły się spotkania dla rodziców. Uczestniczyły w nich 422 osoby (73,1%) spośród 577 zaproszonych.

Odbiorcami programu było także 451 członków rad pedagogicznych.

- Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”



Po raz kolejny realizację programu połączono z ogólnopolską kampanią pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł“, organizowaną przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu. Inauguracja odbyła się w kwietniu 2019 r. W minionym roku do realizacji działań zaproszono Szkołę Podstawową nr 11 im. Stefana Batorego. Kampania odbyła się pod hasłem „Chce mi się chcieć”.

#### Cele główne:

- wzbudzanie wśród uczniów motywacji do działania i osiągnięcia celów,
- samopoznanie w zakresie talentów, zainteresowań, pasji,
- ograniczanie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, sięgania po substancje psychoaktywne,
- kształtowanie wśród uczniów oraz ich rodziców umiejętności dostrzegania własnych zalet, mocnych stron i ograniczeń,
- uruchomienie procesów pozytywnego myślenia oraz wspieranie pozytywnych wyborów życiowych,
- kształtowanie wśród uczniów i ich rodziców zdrowych nawyków, utrzymywania równowagi między obowiązkami, nauką, pracą a hobby i odpoczynkiem.
- Kampania „Alkohol nie pasuje do mojej układanki”.

Autorską, lokalną kampanię „Alkohol nie pasuje do mojej układanki” przeprowadzono głównie w inowrocławskich szkołach. Główne cele podjętych działań to:

- zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na negatywne skutki wynikające ze spożywania alkoholu w młodym wieku,
- podnoszenie umiejętności psychospołecznych, będących czynnikiem chroniącym przed wchodzeniem na drogę uzależnienia,
- wskazanie na wyznawane wartości i cele, które mogą pomóc w tworzeniu satysfakcjonującego życia,
- zachęcanie do poszukiwania pasji i zainteresowań, będących alternatywą do sięgania po alkohol w sytuacjach trudnych,
- prezentowanie różnych, konstruktywnych form spędzania czasu wolnego.

Do kampanii przyłączyła się większość szkół, poprzez takie działania jak: realizacja zajęć z uczniami, kolportaż ulotek i broszurek, plakatów z logo kampanii, udział w konkursie fotograficznym, udział w festynie.

- Akcja profilaktyczna „Młodzież o dopalaczach“

Tradycyjnie, z początkiem roku szkolnego, w Ośrodku Profilaktyki odbyło się spotkanie z pedagogami wszystkich inowrocławskich szkół. Jednym z sygnalizowanych tematów było używanie niebezpiecznych substancji psychoaktywnych – dopalaczy. Od kilku lat realizowane są warsztaty z uczniami, wykłady, szkolenia dla rodziców i nauczycieli oraz innych grup zawodowych.

- Kampania „Przemoc karmi się biernością“

Lokalną kampanię informacyjno-edukacyjną rozpoczęto 10 grudnia 2019 r., w dzień rocznicy uchwalenia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Głównym celem zaplanowanych działań było upowszechnianie wśród mieszkańców Inowrocławia informacji o instytucjach świadczących pomoc ofiarom przemocy interpersonalnej, głównie przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej oraz wskazywanie miejsc i form pomocy dla osób stosujących przemoc. Hasło kampanii wskazywało na fakt, że postawa bierności przyczynia się do trwania przemocy. Stąd w podejmowanych działaniach zachęcano do rezygnacji z niej, korzystania z praw, podejmowania interwencji, zarówno przez osoby poszkodowane, jak i przez świadków przemocy. We współpracy ze Strażą Miejską odbyła się dystrybucja pakietów informacyjno-edukacyjnych do 13 parafii w Inowrocławiu oraz do 15 przychodni służby zdrowia. Każdy pakiet zawierał: plakat informacyjny o miejscach pomocy na terenie miasta, plakat o programie pomocy dla sprawców oraz plakat skierowany do świadków przemocy; broszury edukacyjne.

Ponadto w przedszkolach, szkołach podstawowych, w tym w klasach gimnazjalnych oraz w szkołach ponadpodstawowych prowadzono wiele warsztatów profilaktycznych. Ich tematyka była odpowiedzią na oczekiwania szkół, a także nawiązaniem do akcji i kampanii profilaktycznych. Głównymi celami zajęć było podnoszenie umiejętności psychospołecznych, w tym umiejętności interpersonalnych, budowania samoświadomości oraz własnego systemu wartości, radzenia sobie ze stresem i emocjami, podejmowania decyzji, rozwiązywania konfliktów w sposób asertywny, zapobieganie dokonywaniu przez młodzież samookaleczeń. Ponadto edukacja i informacja w obszarach takich jak: uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), przemoc i agresja, zagrożenia związane z internetem, hejt i mowa nienawiści.

7. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka podejmował następujące działania na rzecz dziecka i rodziny:

- prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej „Niezapominajka”, do której uczęszczało 20 dzieci,
- realizacja grantu unijnego pn. „Młodzieżowy Zakątek w Inowrocławiu” poprzez prowadzenie klubu młodzieżowego dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - w zajęciach klubu brało udział 12 dzieci,
- prowadzenie grupy psychoedukacyjnej dla dzieci i młodzieży, będących ofiarami przestępstw oraz grupy dla dzieci – świadków przestępstw – z tej formy pomocy skorzystało 19 dzieci,
- prowadzenie Ośrodka Mediacji Rodzinnych, do którego zgłaszały się rodziny w celu zawarcia porozumienia dot. głównie obowiązku alimentacyjnego oraz organizacji kontaktów rodziców, którzy rozwiedli się, z dziećmi - zgłosiły się 73 rodziny, jednak 4 zrezygnowały i ostatecznie mediacje zrealizowano dla 69 rodzin,
- organizowanie spotkań rodzin w sytuacji okołorozwodowej, podczas których rodzic nie mieszkający z dzieckiem ma możliwość spotkać się z nim w neutralnym miejscu i skorzystać z porady pedagoga bądź psychologa – ze spotkań skorzystało 18 rodzin.

## 8. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia realizowała swe zadania poprzez:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży przez psychologów, pedagogów i logopedów,

- kwalifikowanie dzieci i młodzieży do różnych form kształcenia i innych form pomocy,

- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie terapii indywidualnej i grupowej, warsztatów, porad i konsultacji oraz zajęć psychoedukacyjnych,

- podejmowanie różnych działań profilaktycznych dotyczących niedostosowania społecznego, zapobiegania agresji, uzależnień, ochrony zdrowia psychicznego i innych problemów dzieci, młodzieży i ich rodziców,

- działania informacyjne.

Ponadto Poradnia udzielała wsparcia osobom, w tym dzieciom z rodzin z problemami przemocy domowej. Udzielono wsparcia 16 nieletnim doznającym przemocy w rodzinie: z 7 przeprowadzono konsultacje psychologiczne, a 9 objęto terapią psychologiczną.

9. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

- zajęcia pedagogiczne dla dzieci i rodziców,

- zajęcia edukacyjno – wychowawcze dla kobiet i dzieci,

- zajęcia edukacyjne na temat zjawiska przemocy domowej,

- zajęcia edukacyjno – wychowawcze dla uczniów szkół podstawowych na temat przemocy rówieśniczej,

- konsultacje wychowawcze.

10. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 112 wniosków z prośbą o skierowanie na leczenie osób, wobec których zachodziło podejrzenie o uzależnienie od alkoholu, z czego 6 wniosków dotyczyło osób wcześniej zgłoszonych, wobec których została wszczęta procedura.

Wnioskodawcami byli:

- członkowie rodzin – 52 wnioski,

- Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu – 28 wniosków,

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu – 8 wniosków,

- kuratorzy Sądu Rejonowego w Inowrocławiu – 10 wniosków,

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 9 wniosków,

- Prokuratura Rejonowa w Inowrocławiu – 4 wnioski,

- Sąd Rejonowy w Inowrocławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich – 1 wniosek.

1. Wśród zgłoszonych osób było 84 mężczyzn i 22 kobiety.

2. Na posiedzenia Komisji zostało zaproszonych 140 osób. Rozmowy motywacyjne zostały przeprowadzone z 72 osobami, 68 osób nie zgłosiło się na wyznaczone terminy posiedzeń. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w toku prowadzonych postępowań w 77 sprawach przeprowadzili rozmowy z członkami rodzin, osobami wspólnie zamieszkującymi bądź przedstawicielami innych instytucji (pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu, kuratorzy Sądu Rejonowego w Inowrocławiu). Celem tych rozmów było ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej oraz formułowanie wniosków dowodowych zgodnych z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3. Wynik przeprowadzonych działań wobec osób, które zostały zaproszone na posiedzenia Komisji na koniec okresu sprawozdawczego:

- a) 25 osób kontynuuje leczenie odwykowe,
- b) 1 osoba jest skierowana do lekarzy biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- c) w 28 sprawach zdecydowano skierować wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osób, które nie podjęły dobrowolnego leczenia odwykowego,
- d) 7 spraw jest zawieszonych,
- e) w 3 przypadkach decyzja co do dalszego działania zostanie podjęta po otrzymaniu informacji z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu,
- f) 9 osób zostanie zaproszonych na najbliższe posiedzenie Komisji,
- g) w 12 sprawach na posiedzenie Komisji zostaną zaproszeni członkowie rodzin bądź przedstawiciele instytucji,
- h) 42 postępowania zakończono z uwagi na brak przesłanek ustawowych pozwalających na zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- i) w 13 przypadkach postępowania zostały zakończone z uwagi na brak współpracy ze strony rodzin w formułowaniu wniosków dowodowych zgodnych z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

4. W okresie sprawozdawczym łącznie zlecono wykonanie 34 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, z których:

- 14 opinii zostało wykonanych,
- 19 opinii nie zostało wykonanych, gdyż osoby wezwane nie zgłosiły się na badanie,
- 1 opinia jest w trakcie realizacji.

5. Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu 9 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, u których lekarze biegli sądowi stwierdzili uzależnienie od alkoholu, a które nie podjęły leczenia. Wnioski dotyczyły:

- w 5 przypadkach zobowiązania do leczenia odwykowego w systemie ambulatoryjnym,
- w 4 przypadkach zobowiązania do leczenia odwykowego w systemie stacjonarnym.

6. Skierowano również do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu 20 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, które nie podjęły leczenia odwykowego, jak również nie zgłosiły się do lekarzy biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

7. W trakcie posiedzeń członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych założyli 1 „Niebieską Kartę” wobec osoby, w przypadku której zachodziło podejrzenie o stosowanie przemocy.

#### 11. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Kontynuowało działalność Centrum Młodzieżowe „Trampolina”, które utworzono w ramach projektu finansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt skierowany był do młodzieży zagrożonej, w stosunku do której stosowany był środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora. Zajęcia dla tych osób odbywały się kilka razy w tygodniu w Zespole Szkół im. Marka Kotańskiego przy ul. Solankowej. Celem była działalność wychowawcza, rozszerzone działania resocjalizacyjne i działania z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej. Ponadto nieletni objęci byli pomocą psychologiczną i terapeutyczną oraz mieli zapewniony ciepły posiłek.

Kurator zawodowy rodzinny jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z kuratorem społecznym uczestniczyli w grupach roboczych, jeżeli postępowanie dotyczyło osób przez nich nadzorowanych.

#### 12. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

Na stronie internetowej OIK zamieszczone były informacje dot. punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie powiatu inowrocławskiego. Ośrodek rozpowszechnia ulotki, broszury w placówkach oświatowych, komisariatach policji.

Ponadto:

- udzielane były porady prawne, konsultacje pedagogiczne i psychologiczne,
- organizowano cykliczne spotkania robocze z przedstawicielami instytucji współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- przeprowadzono szkolenie dla policjantów, psychologów i pracowników socjalnych „Praca z osobą stosującą przemoc z perspektywy prawnej i psychologicznej”,
- zorganizowano konferencję „Problemy współczesnej Rodziny”,
- przeprowadzono szkolenia dla kuratorów sądowych z zakresu procedury Niebieskiej Karty,
- prowadzono grupy dla osób stosujących przemoc, uwikłanych w przemoc oraz rodziców i dzieci dotyczące kształtowania prawidłowych postaw i relacji w rodzinie.

#### 13. Urząd Miasta Inowrocławia Wydział Oświaty i Sportu

Pomoc materialną dla dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach w 2019 r. otrzymało:

- wyprawka szkolna - 64 uczniów,
- stypendia szkolne - 792 uczniów.

Dożywianiem w 16 placówkach oświatowych na terenie miasta objęto 554 dzieci.

Z organizowanego wypoczynku letniego i zimowego skorzystało 1 436 dzieci.

1. W ramach promowania zdrowego stylu życia i prowadzenia profilaktyki zdrowotnej w 16 placówkach oświatowych realizowano przedsięwzięcia z zakresu promocji i profilaktyki zdrowia: np. „Jaka piękna przyroda – wędrowka przez cztery pory roku”, „Profilaktyka chorób odkleszczowych”, „Zdrowo jem, więcej wiem”, „Kubusiowi przyjaciele natury”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Śniadanie daje moc”, „Trzymaj formę”, „Rozwijamy twórcze myślenie”, „Europa naszym wspólnym domem”, „Witaminowe czary”, „Proste plecy”, „Bieg po zdrowie”, „Trzeci elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Spójrz inaczej”. Realizacja zadań w ramach kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”. Ponadto realizacja tematów wynikających z programów wychowania i kształcenia.

2. Organizowano spotkania z lekarzem, stomatologiem, z rodzicami nt. profilaktyki i promocji zdrowia.

3. Organizowano spotkania, warsztaty i konsultacje profilaktyczne dotyczące uzależnień, dopalaczy i korzystania przez młodzież z e-papierosa.

4. Współpracowano z policją w zakresie zapobiegania przemocy wobec dzieci, bezpiecznego spędzania czasu wolnego, bezpieczeństwa w sieci.

5. Informowano rodziców o występujących chorobach w placówkach np. ospie, różyczce, wszawicy oraz sposobach zapobiegania i leczenia tych chorób.

6. Organizowano zajęcia obejmujące przygotowywanie z dziećmi zdrowych dań (sałatek, surówek) i przekąsek z sezonowych owoców i warzyw. W placówkach, gdzie funkcjonuje kuchnia dzieci pod opieką nauczycieli przygotowują posiłki ze świeżych produktów.

7. Odbywały się spacer i wycieczki na świeżym powietrzu, zajęcia ruchowe.

8. Zorganizowano akcje edukacyjno-ekologiczne np. Dzień bez Samochodu, Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi.

14. Urząd Miasta Inowrocławia Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia

W roku sprawozdawczym wypłacono świadczenia rodzinne dla 3 742 rodzin, specjalny zasiłek opiekuńczy 99 rodzinom, natomiast świadczenia z funduszu alimentacyjnego 627 rodzinom.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, w 2019 r. wypłacono 18 jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wydział był również organizatorem działań promujących zdrowie, m.in.:

- bezpłatnych badań w zakresie wykrywania zakażeń wirusowym zapaleniem wątroby typu B i C realizowane w ramach „Programu Wykrywania Zakażeń WZW B i C w Województwie Kujawsko - Pomorskim” – przebadano 158 mieszkańców Inowrocławia;

- festynu pierwszoklasisty „Zdrowy Uczeń”, w którym uczestniczyło 400 osób (dzieci z pierwszych klas szkół podstawowych i ich rodzice lub opiekunowie);

- spotkań edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia m.in. na temat: „Autoagresja wśród młodzieży – gdy wrogie uczucia kierowane są przeciwko sobie i swojemu ciału”, „Jak zrzucić wagę dzięki diecie?”, „O pracy z uczuciami w rodzinie”, „Czy to złe samopoczucie, czy już nerwica?

- zabawy mikołajkowej dla dzieci niepełnosprawnych z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych, w której uczestniczyło 200 dzieci;

- bezpłatnych usług w mobilnym stanowisku Kujawsko - Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, m.in. potwierdzanie zleceń na wyroby medyczne (np. ortezę, materac przeciwoleżynowy, wózki inwalidzkie, aparaty słuchowe), wydawanie Europejskich Kart Ubezpieczenia Zdrowotnego, udzielanie informacji o programach profilaktycznych finansowanych przez NFZ – podczas 3 dni z usług stanowiska NFZ skorzystało ok. 300 osób.

- występu Teatru STOP z Koszalina ze spektaklem interaktywnym o tematyce profilaktyki uzależnień pt. „DEALER” dla uczniów ósmych klas szkół podstawowych w Inowrocławiu – odbiorcami trzech spektakli było 500 uczniów, nauczyciele i pedagodzy.

#### 15. Pełnomocnik Prezydenta do Spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą

W 2019 r. realizowany był roczny program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, przyjęty Uchwałą nr III/10/2018 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie rocznego programu współpracy w 2019 r. Miasta Inowrocławia z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Uchwała ta określała zasady współpracy Miasta z podmiotami tzw. III sektora. Program przewidywał również wsparcie finansowe na realizację zadań publicznych. Pośród obszarów współpracy z organizacjami pozarządowymi można wymienić również szeroko rozumianą pomoc społeczną, działalność na rzecz emerytów i rencistów czy też działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dotacje na realizację zadań publicznych przyznawane były w trybie otwartych konkursów ofert. Na realizację zadań o charakterze pomocowym oraz ochrony i promocji zdrowia skierowanych do inowrocławskich rodzin i osób potrzebujących Miasto przeznaczyło środki budżetowe w łącznej wysokości 555 000 zł.

Pośród priorytetowych zadań dofinansowanych bądź w pełni sfinansowanych przez Miasto, związanych z działalnością na rzecz rodzin i osób potrzebujących można wymienić:

- prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka (65 000 zł);

- prowadzenie schroniska dla bezdomnych mężczyzn i ogrzewalni przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta (110 000 zł);

- prowadzenie schroniska dla bezdomnych kobiet przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka (48 000 zł);

- prowadzenie magazynu mebli i odzieży przez Polski Komitet Pomocy Społecznej (55 000 zł);

- prowadzenie „Banku żywności” przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta (55 000 zł).

Ponadto Miasto dofinansowało zadania w zakresie promocji i ochrony zdrowia skierowane do mieszkańców Inowrocławia na kwotę 110 000 zł. Dofinansowanie otrzymało 13 projektów realizowanych przez m.in. Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Flandria, Inowrocławskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Uszkodzeniem Mózgu, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Kujawskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów, Oddział Kujawsko-Pomorski Polskiego Związku Głuchych, Polski Związek Niewidomych, Kujawsko-Pomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża, Inowrocławskie Stowarzyszenie „Amazonki”.

W celu wsparcia osób w wieku senioralnym, w tym także poruszających się na wózkach inwalidzkich Prezydent Miasta Inowrocławia ogłosił konkurs na realizację zadania pn. „Taksówka dla seniorów”. Na ten cel przeznaczono środki budżetowe w wysokości 100.000 zł. W ramach zadania osoby powyżej 70 r.ż. zamieszkujące w Inowrocławiu mogły skorzystać darmowego przejazdu taksówką do przychodni specjalistycznej, urzędu lub do miejsca pochówku bliskich. Każda osoba uprawniona miała prawo do trzech bezpłatnych przejazdów.

W okresie ferii zimowych oraz wakacji letnich Miasto dofinansowuje wypoczynek dla dzieci i młodzieży organizowany przez podmioty pozarządowe. W budżecie Miasta na 2019 r. na ten cel przeznaczono ponad 50 000 zł.

Warto również zwrócić uwagę na aktywność Młodzieżowej Rady Miejskiej Inowrocławia. W 2019 r. młodzi radni chętnie włączali się w przedsięwzięcia mające na celu wsparcie rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Brali udział m.in. w organizacji Niebieskiego Biegu Świadomości, który ma na celu zwrócenie uwagi na problemy osób z autyzmem. Radni spotykali z mieszkańcami Domu Dziennego Pobytu, organizowali konkursy skierowane do dzieci i młodzieży.

## 16. Ośrodek Sportu i Rekreacji

Ośrodek Sportu i Rekreacji Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu w 2019 r. podejmował liczne działania na rzecz wspierania rodziny poprzez sportową aktywizację dzieci i młodzieży. W minionym roku zorganizowano 249 imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym, ujęte w Miejskim Kalendarzu Imprez, w których inowrocławianie uczestniczyli czynnie jako i w roli kibiców. Wydarzenia miały miejsce na terenie obiektów zarządzanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji. Ośrodek włączał się również w organizację innych przedsięwzięć realizowanych przez różne instytucje na terenach miejskich i nie tylko. Dzieci i młodzież miały okazję uczestniczyć w wielu imprezach, do których w większości miały bezpłatny dostęp, m.in. w: biegach młodzieżowych w ramach Piastowskiego Festiwalu Biegowego (510 uczestników), Solankowym Koszmarze Kids i Junior – biegi z przeszkodami na 1, 2 i 5 kilometrów (300 uczestników), turnieju piłki ręcznej plażowej w ramach Festiwalu Sportów Plażowych (100 uczestników), Wojewódzkim Finale w Czwórboju Lekkoatletycznym – Memoriale im. T. Kaźmierskiego (400 uczestników), Inowrocławskim Czarze Dwóch Kółek – zawodach rowerowych dla dzieci ze szkół podstawowych (150 uczestników), „Tenisowej Majówce” turnieju w tenisie ziemnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych (40 uczestników), Mistrzostwach Inowrocławia w Pływaniu dla dzieci i młodzieży (300 uczestników), Otwartych Mistrzostwach Polski Federacji WADF w Tańcu Nowoczesnym (2300 osób), Mikołajkowym Turnieju Tenisa Ziemnego o Puchar Prezydenta Miasta Inowrocławia dla dzieci do lat 16 (20 uczestników), Międzynarodowym Turnieju Pomorza i Kujaw w Akrobatyce Sportowej „Akro i Sól” (600 uczestników), Mistrzostwach tańca towarzyskiego przedszkolaków (1000 uczestników), Malucholadzie (800 osób), Światowym Dniu Pluszowego Misia (560 osób).



Przy współpracy z Wydziałem Oświaty i Sportu Urzędu Miasta Inowrocławia OSiR był organizatorem VII Targów Edukacyjnych (1000 uczestników), a wraz z Wydziałem Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia imprezy pod nazwą „Zdrowy Uczeń” dla uczniów klas I i II szkół podstawowych i ich rodziców (300 uczestników) oraz Zabawa Mikołajkowa dla dzieci niepełnosprawnych (250 uczestników). Aktywne Ferie z OSiR oraz Aktywne Wakacje z OSiR, po raz kolejny organizowane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu, były świetną okazją do propagowania sportu oraz zachęcania do aktywności fizycznej najmłodszych mieszkańców naszego Miasta. W okresie wolnym od zajęć szkolnych odbyły się: nauka pływania, jazdy na łyżwach, karate, nauka i turnieje piłki nożnej, szkółkę tenisa ziemnego, szkółka łucznicza oraz organizował turnieje piłki nożnej, zawody w parku linowym i na ścianie wspinaczkowej.

Całe rodziny uczestniczyły w akcjach: BiegamBoLubię, wakacyjne bieganie, VII Niebieski Bieg Świadomości, Festyn Bezpieczne Wakacje, Mikołajki na Krytej Pływalni „Wodny park”, Mistrzostwa Polski Strongman, 7 Kujawski Piknik Śmigłowcowy, Piknik Rodzinny z Volvo, Festynie Rodzinnym „Z gęsiną w tle” i wielu innych.

W ramach uczestnictwa dzieci otrzymywały puchary, dyplomy, nagrody rzeczowe, poczęstunek. W ramach upowszechniania zdrowego stylu życia i prowadzenia profilaktyki zdrowotnej na krytych pływalniach „Delfin” i „Wodny Park” odbywały się zajęcia „Proste plecy”, brało w nich udział 1229 dzieci.

Udostępniane przez cały rok szkolny obiekty OSiR-u służyły dzieciom i młodzieży do zajęć wychowania fizycznego, treningi i zawody uczniowskich klubów sportowych.

Hala Widowiskowo – Sportowa była miejscem imprez organizowanych wraz ze szkołami i przedszkolami takich jak: Mini Spartakiada dla dzieci niepełnosprawnych „Ja też potrafię”(1000 uczestników), Mistrzostwa Tańca Towarzyskiego Przedszkolaków(1200 uczestników), Dzień Przedszkolaka (500 uczestników), Rambit (1000 uczestników), Światowy Dzień Pluszowego Misia (600 uczestników).

#### 17. Kujawskie Centrum Kultury

Centrum podobnie jak w latach poprzednich podejmowało szereg nieodpłatnych działań kulturalnych kierowanych do dziecka i rodziny, z których najważniejsze to:

- Majówka na piątkę, - 5 dni wypełnionych atrakcjami dla różnych grup odbiorców, w tym występy iluzjonisty, kolorowe dmuchańce, malowanie twarzy
- Dni Inowrocławia – kilkudniowe obchody Dni Miasta nastawione na rozrywkę, edukację dedykowane dzieciom i ich rodzinom,
- Eduardo Show czyli dzień dziecka z Akademią Cyrkową – zabawy z cyrkowymi rekwizytami, prowadzone przez dwóch cyrkowców,
- Festiwal Fireshow – widowisko plenerowe, teatr ognia dedykowane całym rodzinom,
- Festiwal Młodych – szereg działań dla młodzieży,
- Art Ino Festiwal odbywający się w samym centrum Inowrocławia – na Rynku, zabawa kolorem,
- Ino – Gęś Festiwal – Festyn Rodzinny z Gęsiną w Tle o charakterze rekreacyjnym oraz edukacyjnym i patriotycznym

- Mikołajki na Rynku – wspólne fotografie z Mikołajem, słodkie upominki, warsztaty zdobienia pierników, animacje i konkursy,

- Spektakl „Gra warta piernika, czyli Maurycy i kolędnicy” - spektakl organizowany wraz z Urzędem Marszałkowskim w Teatrze Miejskim,

- Sylwester inny niż wszystkie – zabawa sylwestrowa na Rynku przy polskich i światowych przebojach.

Ponadto prowadzone były zajęcia i koła zainteresowań dzięki którym dzieci mogą rozwijać swe talenty i zaspokajać własne potrzeby twórcze.

18. Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza prowadziła następujące cykliczne działania na rzecz dziecka i rodziny:

- „Bajkowe przedszkole” - spotkania dla dzieci w wieku 4-5 lat i rodziców, w programie: głośne czytanie, zabawy muzyczo – ruchowe, zajęcia plastyczne,

- „Muzyczna Akademia Malucha” – zabawy z elementami rytmu, dźwięków, śpiewu oraz tańca wspomagające rozwój oraz naturalne zdolności muzyczne dzieci w wieku 0-5 lat,

- „Rękodzielka” – warsztaty plastyczne przeznaczone dla dzieci w wieku 6-12 lat, rozwijające kreatywność, wyobraźnię przestrzenną oraz sprawność manualną,

- Klub Malucha – spotkania dla rodziców z małymi dziećmi do lat 3, w programie: zabawy muzyczo – ruchowe, zajęcia manualne, spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin,

- „A kuku” - cykl spotkań rozwijających, dla dzieci od 8 miesiąca do 2 lat i ich opiekunów, w programie: zabawy ruchowe i paluszkowe, zabawy z pacynkami, rymowanki i piosenki z pokazywaniem,

- „Kalejdoskop Gier” – cykliczne spotkania miłośników dobrej zabawy i zdrowej rywalizacji, w programie: gry planszowe, karciane, zręcznościowe,

- „RUMMIKUB – Zagrajmy razem!” - cykliczne spotkania dla starszych czytelników, miłośników dobrej zabawy i zdrowej rywalizacji

- „Dzieciaki Bystrzaki” - zajęcia rozrywkowo-edukacyjne dla dzieci w wieku 6-10 lat, w programie: rebusy, quizy, zagadki oraz zabawy z wykorzystaniem literatury dziecięcej,

- Dzień Dziecka – zabawy, konkursy, gry,

- Ferie zimowe, wakacje letnie – zajęcia dla dzieci spędzających czas wolny od nauki szkolnej w domach,

- „Five o'clock” – warsztaty tematyczne doskonalące znajomość języka angielskiego dla dorosłych,

- „Four o'clock” - lekcje języka angielskiego dla dzieci w wieku 7 - 10 lat,

- „Język niemiecki dla każdego” – nauka podstaw języka niemieckiego oraz zajęcia konwersacji prowadzone przez wolontariuszkę Irenę Kociszewską,

- „Kinoterapia” – projekcje filmów poruszających problemy osób niepełnosprawnych, prezentacja literatury związanej z tematem filmu,

- Klub Aktywny Senior - spotkania dla czytelników, w programie: korzystanie z komputera, Internetu oraz zapoznanie z nowymi technologiami, gry towarzyskie, spotkania integracyjne i okolicznościowe,
- Klub Gier "Siódemka" - klubu gier planszowych, karcianych i terenowych,
- „Kociołek rozmaitości” – cykliczne warsztaty plastyczne dla dzieci, mające na celu rozwijanie kreatywnej twórczości wśród najmłodszych,
- „Małe arcydzieła” – zajęcia manualne dla dzieci w wieku 7-13 lat rozwijające wyobraźnię i zdolności artystyczne oraz tematyczne – poszerzające wiedzę uczestników o otaczającym świecie,
- „Mikołajki w bibliotece” - zabawa dla dzieci w wieku 3-7 lat, w programie: konkursy, quizy, malowanie buziek, zabawa taneczna,
- Rodzinne Czytanie przy Manhattanie - zajęcia dla małych czytelników w wieku 3-5 lat oraz ich rodziców i opiekunów, w programie: głośne czytanie, zajęcia manualne, gry i zabawy ruchowe
- „Spotkanie Klubu Bajkonurrrków” - spotkania z dziećmi i rodzicami, w programie: rebusy, zagadki i inne wesołe zgadywanki,
- „Spotkania w Siódemce” - zajęcia dla dzieci - zabawy słowne, rozwiązywanie zagadek, rebusów, krzyżówek, gry planszowe, gry i zabawy komputerowe, także z wykorzystaniem Internetu,
- „Twórcze fantazje” - warsztaty plastyczne dla dorosłych, prowadzone przez Alicję Kaczmarek,
- „Z bajką dookoła świata” – zajęcia terapeutyczne z wykorzystaniem literatury dziecięcej, rozwiązywanie zagadek, zabawy przy muzyce,
- „Cafe Senior” - spotkania klubu seniorów.

#### 19. Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Flandria”

W ramach działań prozdrowotnych Stowarzyszenie przeprowadzało akcje badań podoskopowych stóp dla dzieci w siedzibie SWP „Flandria” oraz w Młodzieżowym Domu Kultury w Inowrocławiu, aby wykryć ewentualne wady w postawie.

Wolontariusze stowarzyszenia brali udział w festynach, piknikach, imprezach plenerowych organizowanym przez różne instytucje m.in.: Picnic z okazji Dnia Dziecka-osiedle Mątwy, Biała Sobota- SP nr. 5 Inowrocław, 12 urodziny Scratcha- SP im. Władysława Broniewskiego w Jaksicach

Podczas udziału w festynach prowadzone były: pomiary ciśnienia tętniczego, tkanki tłuszczowej, pomiar glukozy, cholesterolu, kwasu moczowego.

Stowarzyszenie wraz Ośrodkiem Sportu i Rekreacji oraz Miejskim Związkiem Towarzystw Krzewienia Kultury Fizycznej w Inowrocławiu zorganizowało po raz XVIII Spartakiadę Osób Niepełnosprawnych z różnych stowarzyszeń z miasta i całego województwa.

Prowadzenie Akcji Profilaktycznej „Patrząc w przyszłość- pamiętaj o zdrowiu”, której celem było szybkie wykrycie nieprawidłowości w funkcjonowaniu organizmu oraz uruchomienie potrzeby kontroli stanu zdrowia.

Ponadto z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

1. Urząd Miasta przekazał do Ośrodka 242 paczki ze słodyczami dla dzieci,
2. wolontariusze w ramach akcji Szlachetna Paczka obdarowali paczkami z produktami spożywczymi 17 rodzin wytypowanych przez pracowników socjalnych Ośrodka,
3. członkowie Zboru Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan w Inowrocławiu zorganizowali spotkanie z dziećmi i ich rodzicami podczas którego rozdano 29 dzieciom, wytypowanych przez pracowników socjalnych Ośrodka w wieku 5-14 lat paczki m.in. z przyborami szkolnymi, kosmetykami, zabawkami. Sponsorem był Zbór Holenderski, a spotkanie uświetniło wykonanie kolęd na klarncie i oboju.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXII/226/2020  
Rady Miejskiej Inowrocławia  
z dnia 30 marca 2020 r.

### **Wykaz potrzeb na 2020 r. związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny**

Zapotrzebowanie na świadczenia wspierające materialne i niematerialne dla rodzin zależne jest od wielu czynników, z których najważniejsze wydają się sytuacja materialna rodzin, warunki mieszkaniowe, umiejętności w sferze opieki i wychowania dzieci oceniane w kontekście globalnej i lokalnej polityki wskazujących możliwości ich zaspokojenia.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111) nakłada na gminy obowiązek udziału finansowego w kosztach organizowania pieczy zastępczej dla dzieci objętych tego rodzaju wsparciem po 1 stycznia 2012 r. decyzjami sądowymi, niezależnie od rodzaju pieczy i tak: w pierwszym roku opłata wnoszona przez gminę wynosi 10% całkowitego kosztu, w drugim roku 30%, a w trzecim roku i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej 50%.

MOPS zakłada, że w 2020 r. 131 dzieci z inowrocławskich rodzin na podstawie decyzji sądowych przebywać będzie w pieczy zastępczej. Kalkulacyjny wydatek dla budżetu miasta z tytułu udziału w opłatach tej formy opieki wynosić będzie 1 456 000,00 zł i został zabezpieczony uchwałą budżetową na 2020 r.

MOPS zakłada liczbę asystentów rodziny na dotychczasowym poziomie. Budżet na rok bieżący uwzględnia wydatki z tego tytułu na poziomie 408 043,00 zł .

Wydatki na sfinansowanie zasiłków okresowych oszacowano na 2 336 807,00 zł, które przewidziano dla 1 050 środowisk. Wg stanu na dzień 29 stycznia 2020 r. budżet zapewni na ten cel kwotę 2 026 700,00 zł. Aktualnie zatem, niedobór środków wynosi 310 107,00 zł. Może on ulec zwiększeniu zależnie od kształtowania się sytuacji materialnej rodzin w odniesieniu do wzrostu kosztów utrzymania.

Zaplanowane i zapewnione planem finansowym środki w wysokości 1 700 000,00 zł na pomoc celową dla ok. 900 środowisk mogą być niewystarczające ponieważ mogą znacząco wzrosnąć koszty eksploatacji mieszkań, a sfinansowanie ich będzie zbyt dużym obciążeniem dla budżetu domowego rodzin o niskich dochodach.

Planem wspierania inowrocławskich rodzin w zakresie dożywiania zakładamy objąć ok. 4000 świadczeniobiorców. Całość jego kosztu została oszacowana na kwotę 3 402 546,00 zł z czego 855 228,00 zł zabezpiecza budżet miasta, natomiast szacowana kwota z budżetu Wojewody Kujawsko – Pomorskiego to 2 415 720,00 zł. Uchwała budżetowa wskazuje, że ze środków budżetu centralnego zapewnione zostało 1 106 000,00 zł, z budżetu miasta 860 000,00 zł, co oznacza niedobór środków w wysokości 1 326 329,00 zł.

Kwota jaką oszacowano pozwoliłaby na sfinansowanie obiadów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych, zakup abonamentów obiadowych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz częściowe sfinansowanie obiadów dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy.

Dodatek mieszkaniowy w 2020 r. zaplanowano dla 2100 uprawnionych, którym przewiduje się przyznać 18 900 świadczeń. Szacunkowa wartość zadania wynosi 4 310 331,00 zł. Uchwalony przez Radę Miejską Inowrocławia budżet zapewnia kwotę 4 072 818,00 zł. Wartość niedoszacowania wynosi 237 513,00 zł.

Dodatek energetyczny został zaplanowany dla 600 środowisk na co wg szacunkowo określonej wielkości wydatków niezbędna jest kwota 96 613,00 zł, natomiast uchwała budżetowa w obecnym jej brzmieniu nie zapewnia środków finansowych na powyższy cel a więc niedoborem jest cała oszacowana kwota.

Realizowanie usług opiekuńczych dla małoletnich i dorosłych dzieci dotkniętych zaburzeniami rozwoju o podłożu psychicznym nadal wymagać będzie zakupu usług specjalistycznych. Szacujemy koszt tych usług na kwotę 259 200,00 zł, aby zabezpieczyć usługi dla 65 dzieci. Miesięcznie należy zapewnić 600 godzin dla wyżej podanej grupy dzieci.

Budżet w aktualnym kształcie gwarantuje kwotę 127 900,00 zł, co oznacza niedobór na poziomie 131 300,00 zł.

Kontynuowana będzie realizacja wypłat świadczeń wychowawczych wobec uprawnionych mieszkańców naszego miasta na podstawie ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.).

W 2020 r. MOPS planuje wydatkować 66 561 000,00 zł na pomoc dla około 11 000 dzieci. Budżet zapewnia 49 920 800,00 zł, tym samym niedobór środków wynosi 16 640 200,00 zł.

Wykonanie zadań wynikających z kolejnej edycji programu „Dobry Start” , który zakłada wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na każde uczące się dziecko w wieku do 20 lat, na które osoba uprawniona (rodzic, opiekun faktyczny, opiekun prawny lub pełnoletnie dziecko) złoży wniosek w okresie zasiłkowym. Zaplanowano wydatki na ten cel w kwocie 2 852 000,00 zł na świadczenia dla 9200 uprawnionych. Budżet zapewnia kwotę 1 949 100,00 zł – niedobór wynosi 902 900,00 zł.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie powodują znaczących wydatków. Wnioskowana kwota 9 428,00 zł, budżet zapewnia kwotę 4 600,00 zł.

Na dożywianie dzieci w świetlicach socjoterapeutycznych Ośrodek zaplanował wydatki w wysokości 25 000,00 zł i kwota ta jest ujęta w obowiązującym budżecie.

Należy zaznaczyć, że prognozy wydatków dot. wspierania rodziny w ciągu roku mogą ulec zmianie o ile znacząco wzrosną koszty utrzymania rodziny.

W ramach wspierania usługowego należałoby zapewnić szeroką pomoc dla rodzin opiekujących się niepełnosprawnym dzieckiem, jednak przy narastających potrzebach opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi jest mało prawdopodobny wzrost nakładów finansowych na ten cel w roku bieżącym, chyba że MOPS uzyska wsparcie środków zewnętrznych przede wszystkim z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ważnym zadaniem jest ciągła praca z rodzinami dysfunkcyjnymi prowadzona przez służby socjalne, konsultantów (prawnika, psychologa, pedagoga) i przede wszystkim Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnej, asystentów rodziny, którym należy zapewnić stały rozwój zawodowy i zabezpieczyć stosowne wynagrodzenie.

Uzasadnienie do uchwały Nr XXII/226/2020

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 30 marca 2020 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy - zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Potrzeby te stanowią, w myśl art. 179 ust. 2 ww. ustawy, podstawę uchwalenia przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

W uchwale przedstawiono sprawozdanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny za ubiegły rok. Określono także potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2020 r., które pozwolą wykonawcy tego zadania - Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej, na jego realizację.

Uchwała podlega przedłożeniu do regionalnej izby obrachunkowej (art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), gdyż zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) jest objęta zakresem jej nadzoru.

Mając powyższe na uwadze, wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2019 r. wraz z wykazem potrzeb na 2020 r.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 21 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 21 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

**Tomasz Marcinkowski**